

GIPUZKOAKO POPULAZIOAREN PROIEKZIOA

EUGENIO PEÑAS

Gaur egun gehien erabiltzen diren populazio-proiektzioak EUSTATena eta Prospektiker erakundearena dira. 1991eko erroldaren datuak ezaguturik proiektzio horiek egokitzea beharrezkoa egiten zaigu, ezusteko datuak agertu direlako.

Jakina, populazio-proiektzioak ez dira etorkizuna «igartzeko» egiten, baizik eta etorkizuneko bilakaera neurri batean aurrirusteko, balizko hipotesiak erabiliz. Horretarako ahal den hipotesi egokienak aukeratu behar dira, gaia eta azken datuak ondo aztertu ondoren.

Populazio-proiektzioak ezinbestekoak dira erakundeen planifikaziorako. Berez ez dute politika jakin bat zehazten, oster,

baliagarriak dira politika bat edo beste aukeratzeko. Beren benetako betebeharrak biztanleengan zahartze-prozesuak izan dezakeen eragina ezagutzea da eta ahal den neurrian balizko eszenatoki bat aurkeztea, gaurko joerak eta demografi apurketak kontuan harturik.

1991. URTEKO ERROLDAREN EMAITZAK

Aipatutako proiektzioen hipotesi ezezkorrenak gainditu dituzte erroldako datuek. Adibidez, 1991n ugalkortasuna 1,04 seme-alaba/emakumekoa da, aurrikusitako gutxienezko ugalkortasuna 1,1ekoa zenean.

Bere aldetik emigrazioa neurri ezezagunetara heldu da, hipotesi guztiak gaindituz. Jakina, emigrazioaren arloa zailagoa da aurrikusitako, eragile ekonomiko eta politikoen menpe baitago.

1986an EUSTATEk emigrazioari dagokionez, migrazio-saldo orekatua aurrikusitako zuen eta Prospektiker erakundeak %-1,8koa kasu txarrean. Benetako datuek aurrikuspen hauek gainditu dituzte erabat, gure migrazio-saldoa %-2,4koa da eta.

Gipuzkoako biztanleria orokorrean hartuta, EUSTATEk 3.500 pertsonen jaitsiera aurrikusitako zuen 1991rako. Erroldaren datuek esaten digute aipatutako jaitsiera hori 11.000 pertsonetakoa izan dela, ustez baino handiagoa beraz. Horregatik egokitze-lan bat egitea beharrezkoa ikusten da, emaitza fidagarriak nahi baditugu.

Zaharrentzako dagokionez, EUSTATEk 1991rako 88.000 pertsona edadetuak aurrikusitako zituen Gipuzkoan, biztanleriaren %12,8 suposatzen zuena. Arlo honetan egokitze handiagoa egon da, oraingo errealitateak esaten baitigu Gipuzkoan 86.000 zahar daudela, biztanleriaren %12,7 suposatuz.

Ondorio gisa esan dezakegu aipatutako populazio-proiektzioek ez dutela kontuan hartu emigrazioaren gertakaria bere neurrian eta ugalkortasuna apalagoa azaldu zaigula azken bost urte hauetan. Honek aurrikusitako datu absolutuak aldatu ditu eta emaitza ezberdinetara eramaten ditu.

Oro har, populazioaren barne adin-banaketaren arloan proiektzioak egokiak izan dira orain arte, baina datu absolutuak desagokiak badira hamar urte barru adin-banaketa desagokia izateko arriskua handia da.

HIPOTESI BERRIAK

Proiektzio berriak egiteko, zeuden hipotesiak aldatu behar dira, azken eroldaren bilakaera ikusita. Hipotesiak ez dira dagoen joeraren luzapena besterik gabe. Aldiz, joeraren aldaketak aurriztatu dira.

Laburki, esan dezakegu jaiotzean esperotako bizitza bere honetan mantentzen dela, ez delako aldaketarik egon. Ugalkortasuna gutxitu egin da baina goranzko joera aurriztatu bigarren bost urterako. Migrazio-saldo negatiboa handitu egin da baina beheranzko joera batekin.

HIPOTESIAK	H1	H2	H3	H4
1996				
Ugalkortasuna	1	1,1	1,1	1,2
Jaiotzean esperotako bizitza	77,4	77,4	77,4	77,4
Migrazio saldoa	% -0,5	% -0,4	% -0,3	% -0,2
2001				
Ugalkortasuna	1,1	1,2	1,2	1,3
Jaiotzean esperotako bizitza	78	78	78	78
Migrazio-saldoa	% -0,4	% -0,3	% -0,2	% -0,1

• Ugalkortasuna seme-alaba/erakumeka neurtuta dago • Jaiotzean esperotako bizitza urteetan neurtuta dago • Migrazio-saldoa biztanleriaren ehunekoetan neurtuta dago

PROIEKZIO BERRIEN EMAITZAK

BIZTANLERIA

1996an Gipuzkoako biztanleria 661-665.000 bitartean egon daiteke hipotesi ezberdinen arabera. 2001erako Gipuzkoako biztanleria 649-657.000 bitartean egon daiteke.

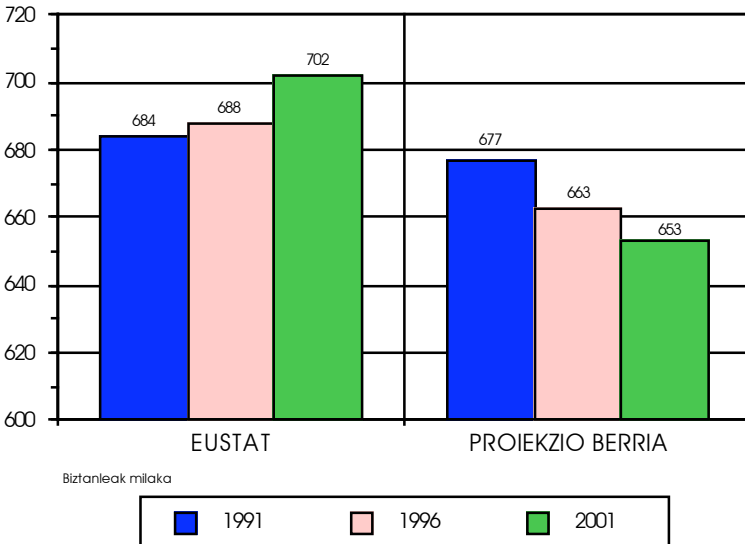
Gaur egungo biztanleria 677.000tako delako kontuan harturik, jaitsiera nabarmena aurriztatu da, lehen bost urteetan

12-16.000tako eta 2001. urtearekin alderatuz gero 20-28.000 bitarteko jaitsiera aurrakusten da hipotesi ezberdinen arabera.

EUSTATen proiektzioa, «Plan Gerontológico Vasco» delakoan erabiltzen dena alegia, zeharo ezberdina da, biztanleriaren gehikuntza aurrakusten baitu. Zehazki, bere emaitzak honako hauek dira:

1991..... 684.000 biztanle
 1996..... 688.000 biztanle
 2001..... 702.000 biztanle

GIPUZKOAKO BIZTANLERIA
 (Proiektzioak)

Datu hauek desegokiak dirudite, Gipuzkoak azken hamar-kadan 12.000 biztanle galdu dituela jakin ondoren.

65 URTE BAINO GEHIAGOKO POPULAZIOA

Gaur egun Gipuzkoan 86.000 zahar ditugu, erroldaren datuen arabera. Proiektzio berrian 1996rako 100.000 zahar

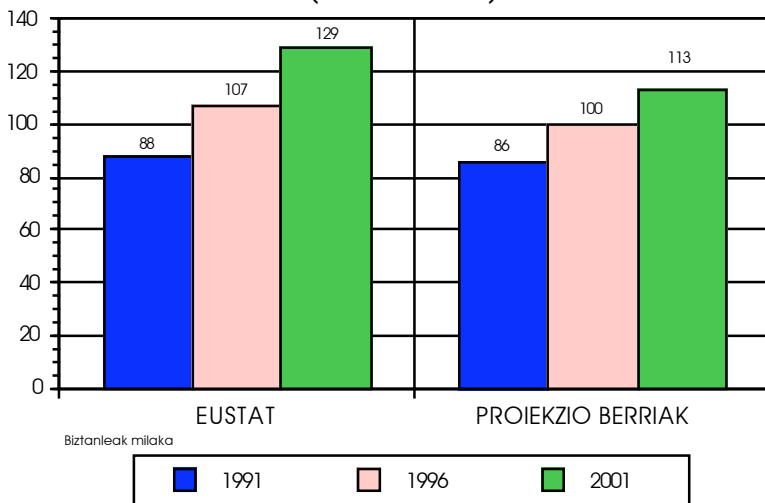
egon daitezkeela aurrikusten da, oraingo datuarekiko %16ko hazkundera suposatzen duena.

2001erako 113.000 zahar egongo direla aurrikusten da. Beraz, hazkunde garrantzitsua, bigarren bost urteetan apur bat apalagoa bada ere. Hamarkada orokorki hartuz %31 tako hazkundera ikus dezakegu.

Ehunekoetan neurtuta gaur egun biztanleriaren %12,7 zaharrak dira (65 urte baino gehiagokoak). 1996rako %15 zaharra izango da eta 2001erako %17,1.

Gaur egun Gipuzkoako tasa estatu espaniarrekoa baino baxuagoa da, baina 2001ean Gipuzkoako tasa handiagoa izango da.

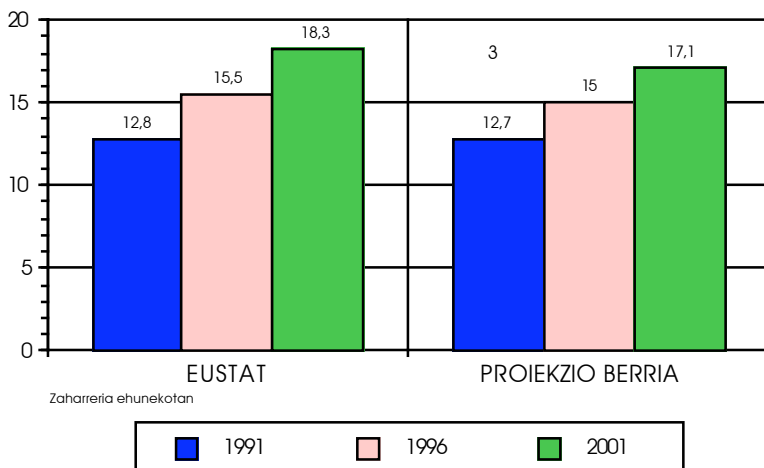
ZAHARRERIA (Proiekzioak)

EUSTATen proiektioan datu hauek agertzen dira, zaharre-riari dagokionez:

1991	88.000	(%12,8)
1996	107.000	(%15,5)
2001	129.000	(%18,3)

ZAHARRERIA (Proiekzioak)

Beraz desbideraketa nabaria da. Ulegarria da desbideraketa hau, EUSTATen biztanleria osoari dagokion aurrikuspena harrotuta dagoelako. Dena dela, ehunekoetan neurtuta desbideraketak ez dira hain nabariak, 2001. urtea heldu arte. Desberdintasun hauek oso garrantzitsuak dira zahar-egoitzak, egun-zentruak, etab. planifikatzeko.

BARNE-AZTERKETA

«LAUGARREN ADINA»

«Zaharkitzearen zaharkitzea» gaia aztertzeke 85eko urte-muga erabili dugu. Adin honetatik gora zaharren eskakizunak oso azkar hazten dira. Horregatik beharrezkoa da zehaztea 85eko urte-muga zenbat zaharrek gaindituko duen.

P roiekzio berriaren arabera 1996an 9.500-10.000 pertsona izan daitezke 85 urte baino zaharragoak. 2001ean 12.500-13.000. Gaur egun 5.200 daude. Horregatik igoera azkarra ikus dezakegu datozen urteetan, dena dela EUSTATEk aurrikusi duena baino gutxiago.

ZAHARREN BESTEEKIKO ERLAZIO EKONOMIKOA

Zaharren bestearekiko erlazio ekonomikoa aldagai demografiko bat da, zeinak harremanetan jartzen duen 65 urte baino gehiagoko populazioa eta teorikoki «langiletzat» kontsideratuta dagoen jende-multzoa.

Gaur egun 18.11ko indizea dugu, estatu espaniarrarena baino baxuagoa. 2001ean, proiektio honen arabera, 24koa izan daiteke, hau da, hamar urtetan %33ko hazkundera izango du aipatutako indizeak. Aldiz joan den hamarkadan hazkundera %4arena izan zen. Beraz zaharren besteekiko erlazio ekonomikoa nabarmenki larritu egingo da hamarkada honetan.

ONDORIOAK

Populazio proiektzioak ez dira «kristalezko piramideak» etorkizuna igartzeko baina, gauzak horrela izan arren, argi dago zahartze-prozesua etengabea izango dela eta zahartze hori populazio-piramideko adin «altuetan eta baxuetan» gertatzen da, ugalkortasuna oso urria baita.

Zenbaki absolutuetan adineko pertsonen kopurua %33 haz daiteke. Gainera zaharreneen taldea are gehiago hazten da. Gipuzkoako biztanleria jaitsi egingo da, aurrirakusten den zaharkitze-prozesua nabariagoa eginez.

Azken erroldaren datuek argi uzten duenez EUSTATen proiektzioaren egokipena derrigorrezkoa da zeren bere datuak eta benetan lortutakoak oso ezberdinak baitira.

Besteekiko erlazio ekonomikoa txartu egingo da eta ez dirudi enpleguaren ezaugarriak aldatuko direnik hamarkada honetan. Dena den, kontuan hartu behar dugu oraindik lan-esku ugari erabili gabe dugula: langabetuak, beraien lan-eskaria egin ez duten emakumeak, etab.

Zahartzea azkarra dela esan dezakegu baina arazo larria izango da krisi ekonomikoa bat dagoen heinean. Krisiak enplegua eta jaiotze-tasa oztopatzen ditu.

Gai honetaz dagoen iritzi ezkor orokorra ideia okerretan datza, hala nola, diru publikoak, zergak eta lan-eskuak harreman estua dutenarena eta hori egia da gaur, baina ez du egia

izan beharrik etorkizunean. Edo pertsona edadetuek beste pertsoneri eskaitzen dieten laguntza ez estimatzearena.

Zaharrek erakundeei zuzendutako eskarien kopurua geuk emango diegun bizitzak baldintzatzen du. Beraien bizitzan zehar bizi-maila jaisten duten neurriak hartzen badira, gero zahartzaroan eskariak handituko dira. Horregatik etorkizuna gaurko erabakiekin mugatzen ari gara.